

การพัฒนามารยาทของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

Participatory Action Research for Development Social Etiquette of the Students,

Savannakhet University, Lao People's Democratic Republic

คำเผย อักคะวง *

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โซยา ภาวะบุตร **

ดร.สุลียง ไชโกสิ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับมารยาทของนักศึกษา 2) หาแนวทาง และดำเนินการพัฒนามารยาทสูงของนักศึกษา และ 3) ติดตาม และประเมินผลการพัฒนามารยาทของนักศึกษา ในนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน ขั้นการปฏิบัติ ขั้นการสังเกตการณ์ และขั้นสะท้อนกลับ กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 11 คน ประกอบด้วย คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 1 คน อาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 5 คน ตัวแทนคณะกรรมการนักศึกษา จำนวน 5 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 23 คน ประกอบด้วย หัวหน้าวิชาการคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 3 คน อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 15 คน ตัวแทนคณะกรรมการนักศึกษาได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง จำนวน 5 คน วิทยากรที่มาอบรมและให้ความรู้แก่นักศึกษา 2 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสังเกต แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินและแบบบันทึก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพและปัญหาเกี่ยวกับมารยาทของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต

พบว่า

1.1 สภาพนักศึกษาส่วนหนึ่งที่มีมารยาทที่จะต้องพัฒนา ได้แก่ การพูดสนทนาระหว่างเพื่อน อาจารย์ ได้แก่ พูดไม่สุภาพ ไม่มีหางเสียง ขาดการแสดงความเคารพกับเพื่อน ผู้อาวุโส ครูอาจารย์ การเดินสวนทางกับผู้อาวุโส อาจารย์ส่วนมากนักศึกษาไม่มีการน้อมศีรษะ การนั่งในที่ประชุมส่วนมากไม่อยู่ในอาการสำรวม มีการพูดคุยในขณะประชุม การยืนคุยกับผู้อาวุโส อาจารย์ยังขาดความอ่อนน้อม ถ่อมตน การรับประทานอาหารส่วนมากยังมีการพูดคุย เคี้ยวอาหารมีเสียงดัง และการต้อนรับแขกนักศึกษายังขาดประสพการณ์

1.2 ปัญหาและสาเหตุมาจากนักศึกษาไม่เชื่อฟังคำสอนของผู้ปกครอง ครูอาจารย์ เนื่องจากสภาพแวดล้อม ชุมชน สังคม ที่อยู่อาศัย และวัฒนธรรมที่หลากหลายแตกต่างกัน ตลอดทั้งอาจารย์ในมหาวิทยาลัยขาดการดูแลเอาใจใส่นักศึกษาอย่างจริงจัง

2. แนวทางการพัฒนามารยาทของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต

ตามแนวทางการพัฒนา 6 กิจกรรม ได้แก่ 1) การประชุมระดมสมอง 2) การอบรม 3) การประชุมปฏิบัติการ

คำสำคัญ : มารยาท

* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

4) การสอนสอดแทรกในวิชาที่เรียน 5) การใช้เทคนิคการเสริมแรง และ 6) การนิเทศติดตามและประเมินผล เพื่อพัฒนาให้นักศึกษามีมารยาทในการพูด มารยาทในการฟัง มารยาทในการทำความเคารพ มารยาทในการเดิน มารยาทในการยืน มารยาทในการนั่ง มารยาทในการรับประทานอาหาร และมารยาทในการต้อนรับแขก

3. การติดตามและประเมินผลการศึกษาการพัฒนา มารยาทของนักศึกษา มหาวิทยาลัย

สหวันนะเขต พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ประจำวิชา นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยใช้แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบประเมินความพึงพอใจมารยาททั้ง 8 ด้านกล่าวคือ 1) นักศึกษาใช้คำพูดที่สุภาพมากขึ้น 2) การพูดคุยกันในห้องเรียนหรือที่ประชุมลดน้อยลง 3) นักศึกษาเมื่อเดินกับผู้ใหญ่ก็เดินในอาการสำรวม 4) การยืนเข้าแถวเคารพธงชาติมีขั้นตอนในการปฏิบัติที่ถูกต้อง 5) การนั่งเก้าอี้ต่อหน้าผู้ใหญ่หรืออาจารย์อยู่ในอาการสำรวม 6) ขณะเดินไปและกลับจากมหาวิทยาลัย นักศึกษาสามารถแสดงออกโดยการไหว้อาจารย์ทั้งก่อนและกลับจากมหาวิทยาลัย 7) การรับประทานอาหารในมหาวิทยาลัย ในบ้าน นักศึกษามีมารยาทที่พึงประสงค์ และ 8) การต้อนรับแขกของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ในบ้าน นักศึกษาแสดงออกด้วยการมีไมตรี ในการต้อนรับตามขนบธรรมเนียมประเพณีนิยม

ABSTRACT

The purposes of this study were 1) to investigate the states and problems in Development Social Etiquette of the Students, 2) to find out and Development Social Etiquette of the Students at Savannakhet University, and 3) to follow up and evaluate the Development Social Etiquette of the Students at Savannakhet University, Lao People's Democratic Republic. This participatory action research consisted of four main stages: planning, action, observation and reflection. The target group included 35 Research for Development Social Etiquette of the Students, 5 classroom teachers, 5 representatives of the student committee and 5 classroom heads. The 20 informants comprised 2 resource persons, 15 representatives of the first year students and 6 members of the student committee selected by Purposive Sampling. The instruments used were forms of observation, sets of questionnaires, interview forms, evaluation forms and a form of note-taking. The statistics used for data analysis were composed of percentage, mean and standard deviation.

The results of this study were as follows:

1. Regarding the states and problems on the students' manners at Savannakhet University, it was found that some of the inappropriate manners of the students included impolite words spoken, undesirable manners, aggressive behaviors, paying no attention to the teachers' suggestions, no awareness on sense of honor along with no sense of modesty/humility.. In case of sense of honor, the students never paid respect to the teachers or school guests passing by. The impolite words were usually used with their peers in the meetings. When the students walked side by side with the seniors, they did not show the appropriate or gentle manners. The standing in line to pay salutation to the national flag and the National Anthem was in the wrong step and in the wrong way. When the students paid an audience with the seniors or teachers, the style of sitting on the chair was not in the modest manner. The causes of all these problems

originated from the diverse environments, communities and cultures. In addition, the teachers did not really pay attention to these students; the students were not motivated to develop themselves.

2. The development of the Development Social Etiquette of the Students, Savannakhet University, employed a six – activity strategy consisting of 1) a brain–storming meeting, 2) a meeting to train the students on knowledge about good manners, 3) workshop, 4) integration of good manners with every subject taught, 5) reinforcement, and 6) coaching supervision and evaluation to develop the student's good manners of speech, courtesy of listening, rules of respect, manner of walking, rules of standing and manner of sitting.

3. The effects of monitoring and evaluation of the development of the students' manners revealed that those concerned were satisfied with the overall development at the high level. The strategies used could improve the students' manners in six aspects comprising: 1) The students used more polite words, 2) A talking on miscellaneous topics in class or in meetings was reduced, 3) When walking with the seniors or teachers, the students were more modest, 4) Being in line to pay respect to the national flag was in an appropriate manner, 5) The style of chair sitting in front of the seniors or teachers was in a more modest manner, 6) While walking back and forth the College, the students expressed themselves by paying respect to the teachers both arrivals and departures of the College with enthusiasm and willingness

Keywords : Social Etiquette.

ภูมิหลัง

มหาวิทยาลัยพะเยาเป็นศูนย์กลางการศึกษาในเขตภาคกลางของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ ส่งเสริมการค้าอันดีงาม และตอบสนองผลงานวิชาการ สอดคล้องกับนโยบายสามสร้างของรัฐสนับสนุนการเชื่อมโยงอาเซียน และสากล อนุรักษ์ และส่งเสริมวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ มุ่งเน้นพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณสมบัติ ศิลธรรมปฏิบัติ มีความรู้ความสามารถตาม 5 หลักมูลการศึกษา ได้แก่ คุณสมบัติศึกษา ปัญญาศึกษา กายศึกษา ศิลปะศึกษา และแรงงานศึกษา (5 หลักมูลการศึกษาของชาติ, 2556, หน้า 17)

การดำเนินงานให้สอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยพะเยาให้มีความชัดเจนเกิดมี ประสิทธิภาพสามารถขยายไปสู่การปฏิบัติในระดับต่างๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย ต้องได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยเฉพาะจรรยาบรรณ วิชาชีพครู เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและพฤติกรรมของพนักงานครูอาจารย์และนักศึกษาครู ให้มีสมรรถนะปฏิบัติตนเองได้ตามคุณสมบัติ และจรรยาบรรณของครูลาว โดยให้นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มีความตระหนัก เรียนรู้วิถีชีวิตในการดำรงชีพ ที่ถูกต้องตามวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม มีมารยาทที่ดี และจรรยาบรรณใน วิชาชีพ เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียน สังคม ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในกระแสสังคมโลก ตลอดจนมีบทบาท ในการพัฒนาประเทศในอนาคตมหาวิทยาลัยจึงจัดให้มีการพัฒนาบุคลากร คือ การพัฒนาปรับปรุง คุณภาพ การศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการพัฒนาคนให้มีศักยภาพ โดยมีการพัฒนาทักษะความสามารถ ความคิด สร้างสรรค์ ทักษะคิด อุปนิสัย การทำงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และช่วยเหลือเพื่อรวมอาชีพ มหาวิทยาลัย พะเยาเป็นมหาวิทยาลัยหนึ่งในสี่แห่งของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งเป็นสถานศึกษา

ในระดับอุดมศึกษา ได้เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีใน 6 คณะ คือ คณะเกษตรศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะวิทยาศาสตร์และอาหาร คณะภาษาศาสตร์ ศูนย์เทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร และคณะศึกษาศาสตร์ (แผนปฏิบัติการ มหาวิทยาลัยพะเยา, 2556, หน้า 7)

มหาวิทยาลัยพะเยา มีเขตบริการที่ครอบคลุม จำนวน 3 แขวง ได้แก่ แขวงบริคำไซ แขวงคำม่วน แขวงพะเยา และบางส่วนของแขวงสาละวัน ฉะนั้นผู้ที่เข้ามาศึกษาที่มหาวิทยาลัยพะเยา จะประกอบด้วยหลายชนเผ่า และบางส่วนมีประเพณีและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ในปีการศึกษา 2557 ซึ่งทางมหาวิทยาลัยจะต้องมีการพัฒนามารยาท ได้แก่ การพูดสนทนาระหว่างเพื่อน อาจารย์ นักศึกษา มีการพูดไม่สุภาพ ขาดมีหางเสียง ขาดการแสดงความเคารพกับเพื่อน ผู้อาวุโส ครูอาจารย์ การเดินสวนทางกับผู้อาวุโส อาจารย์ส่วนมากนักศึกษาไม่มีการน้อมศีรษะ การนั่งในที่ประชุมส่วนมากไม่อยู่ในอาการสำรวม มีการพูดคุยในขณะประชุม การยืนคุยกับผู้อาวุโส อาจารย์ยังขาดความอ่อนน้อม ถ่อมตน การรับประทานอาหารส่วนมากยังมีการพูดคุย เคี้ยวอาหารมีเสียงดัง และการต้อนรับแขกนักศึกษายังขาดประสพการณ์ ถ้าวิเคราะห์กัน อย่างถ่องแท้แล้ว พบว่าพฤติกรรมต่างๆ มีสาเหตุมาจากความเลื่อมทางด้านมารยาททั้งสิ้น

จากสภาพดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยในฐานะหัวหน้าคณาจารย์คณาจารย์คณาจารย์คณาจารย์ มหาวิทยาลัยพะเยา จึงมีความสนใจที่จะพัฒนามารยาททางสังคมของนักศึกษา เพื่อให้มีมารยาทในการพูด การฟัง การมีสัมมาคารวะ มารยาทในการทำความเคารพ มารยาทในการรับประทานอาหาร มารยาทในการรับแขก และมารยาททางสังคมด้านอื่นๆ ให้เป็นนิสัย และที่สำคัญนักศึกษาที่จบการศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์จะเป็นต้นแบบที่ดีในการเผยแพร่มารยาททางสังคมอันดีให้กับเยาวชนในสถานศึกษาให้เป็นคนดี มีคุณภาพ อันที่จะส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในทางที่ดีขึ้น ประเทศชาติมีความเจริญรุ่งเรืองสืบไป

คำถามการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามการวิจัยไว้ดังนี้

1. สภาพและปัญหาเกี่ยวกับมารยาทของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นอย่างไร
2. แนวทางการพัฒนามารยาทของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีอะไรบ้าง
3. ผลของการพัฒนามารยาทของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดจุดมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหาเกี่ยวกับมารยาทของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนามารยาทของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
3. เพื่อติดตามผลการพัฒนาหา มารยาทของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

กรอบแนวคิดการวิจัย

1. ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการพัฒนามารยาทของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ตามกระบวนการวิจัยของเคมมิสและแม็คแท็กการ์ด (Kemmis and Mc.Taggart. 1988 : 11-15, อ้างถึงใน องอาจน้อยพัฒน์ 2551, หน้า 302-303) เพื่อพัฒนามารยาท ซึ่งกำหนดกรอบการพัฒนามารยาท โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ซึ่งมี 4 ขั้นตอน ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory- Action Research : PAR) ซึ่งเป็นการวิจัยที่มีลักษณะสำคัญคือ เป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงมีลักษณะเป็นวงจรที่ต่อเนื่อง และมุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงซึ่งได้กล่าวคือ วิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้คือ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเป็นการทำงานระหว่างผู้วิจัยกับผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนามารยาทของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสະໄຫວນະເຂດ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่ให้ข้อมูลประกอบการวิจัย และวิธีการได้มา ดังนี้คือ

1. ลักษณะของกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยแบ่งเป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 12 คน ประกอบด้วย

1.1 ผู้วิจัย คือหัวหน้ากิจการคุ้มครองนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่สนใจทำการพัฒนามารยาทของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

1.2 ผู้ร่วมวิจัย คือคณบดี และกลุ่มอาจารย์ที่ปรึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ตัวแทนคณะกรรมการนักศึกษา หัวหน้าห้องกร มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 11 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. ประเภทของเครื่องมือ มี 5 ประเภท ประกอบด้วย

1.1 แบบสังเกต จำนวน 2 ฉบับ 1.2 แบบสอบถาม จำนวน 3 ฉบับ

1.3 แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ 1.4 แบบประเมิน จำนวน 2 ฉบับ

1.5 แบบบันทึก จำนวน 1 ฉบับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนามารยาทของนักศึกษา โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการดำเนินการ คือ ผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัยได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับมารยาททางของนักศึกษาด้าน มารยาทในการพูด มารยาทในการฟัง มารยาทในการทำความเคารพ มารยาทในการเดิน มารยาทในการยืน มารยาทในการนั่ง มารยาทในการรับประทานอาหาร และมารยาทในการต้อนรับแขก โดยใช้แบบสังเกต แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์แบบประเมิน และแบบบันทึกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างดำเนินการปฏิบัติการพัฒนามารยาทของนักศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลหลังการปฏิบัติการพัฒนามารยาทของนักศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม แบบประเมิน และบันทึกรายงานผล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพื้นฐาน คือ ร้อยละ ร้อยละความก้าวหน้า ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเพื่อพัฒนามารยาทของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สรุปผลการวิจัยตามความมุ่งหมาย ได้ดังนี้

1. สภาพ และปัญหาการดำเนินงานการพัฒนามารยาทของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต ก่อนการพัฒนา พบว่า สภาพ และปัญหา พบว่า นักศึกษาจำนวนหนึ่งมีพฤติกรรมแสดงมารยาทที่ไม่เหมาะสม คือมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ได้แก่ เวลาพูดกับเพื่อมักใช้คำที่ไม่สุภาพ ขาดความอ่อนน้อมถ่อมตน ซอບคຸຍ

ส่งเสียงดังในขณะที่อยู่ในระหว่างการประชุม ไม่มีจิตสำนึกในการแสดงความเคารพ นักศึกษาเมื่อเดินกับผู้ใหญ่ ไม่เดินในอาคารสำรวม การยืนเข้าแถวเคารพธงชาติมีขั้นตอนในการปฏิบัติที่ไม่ถูกวิธี การนั่งเก้าอี้ต่อหน้าผู้ใหญ่ หรืออาจารย์ไม่อยู่ในอาคารสำรวม การรับประทานอาหารมีเสียงดัง ชอบลัดคิวในการเลือกซื้ออาหาร ส่วนการต้อนรับแขก นักศึกษามักปล่อยให้แขกอยู่ตามลำพัง ขาดการทักทาย หรือสนทนากับแขกในมหาวิทยาลัย หรืออยู่ที่บ้านของนักศึกษา ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการมีมารยาทที่ไม่เหมาะสม แบ่งออกเป็น 4 ด้านได้แก่

1) ปัจจัยนักศึกษา 2) ปัจจัยทางมหาวิทยาลัย 3) ปัจจัยทางครอบครัว 4) ปัจจัยด้านเพศของนักศึกษา

2. แนวทางการดำเนินการพัฒนามารยาทของนักศึกษามหาวิทยาลัยสว่นนะเขต เพื่อการพัฒนา และการแก้ปัญหา มารยาทนักศึกษาทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา 6 กิจกรรม ได้แก่ 1) การประชุม ระดมสมอง 2) การอบรม 3) การประชุมปฏิบัติการ 4) การสอนสอดแทรกในวิชาที่เรียน 5) การใช้เทคนิคการ เสริมแรง และ 6) การนิเทศติดตามและประเมินผล

3. ผลการติดตามและประเมินผลการพัฒนามารยาทของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สว่นนะเขต ในวงรอบ ที่ 1 พบว่า การดำเนินงานได้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนกลยุทธ์ ที่วางไว้ทั้งหมด คือผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อการพัฒนามารยาทโดยรวมอยู่ในระดับมากและสามารถ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักศึกษาในด้านต่างๆ ทั้ง 6 ด้าน คือ นักศึกษามีมารยาทในการพูดที่ดีขึ้น ผู้พูดที่มี กิริยาวาจาเรียบร้อย ท่าทางสง่างาม อ่อนโยน สุภาพหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส ไม่ใช้ท่าทางประกอบคำพูดให้มาก จนเกินไป ไม่ใช้คำพูดกระทบกระเทือนเปรียบเปรยผู้อื่น ไม่ใช้คำพูดที่เป็นการทับถมผู้อื่น ไม่ใช้คำพูดที่ซ้ำเดิม ขยายขอบกพร่องของบุคคลใด บุคคลหนึ่ง ไม่ใช้คำพูดที่เยาะเย้ยถากถาง หรือให้ร้ายป้ายสีผู้อื่น พูดในทางที่ดี ในการสนทนาไม่พูดแต่เรื่องของตนเองมีการเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นพูดบ้าง มารยาทในการทำความเคารพ นักศึกษามีการทำความเคารพที่เหมาะสมกับโอกาสและบุคคล เช่น การคำนับ การประนมมือ การไหว้ และการ กราบ มารยาทในการเดิน นักศึกษาเดินในลักษณะที่สุภาพ และมีมารยาท ตามแต่ละประเภทของการเดิน เช่น การเดินตามปกติ การเดินกับผู้ใหญ่ และการเดินเข้าสู่สถานที่ต่างๆ มารยาทในการยืน นักศึกษายืนได้อย่าง สุภาพ และเหมาะสมกับกาลเทศะตามลักษณะการยืนในโอกาสต่างๆ เช่น การยืนตามลำพัง การยืนต่อหน้า ผู้ใหญ่ การยืนเคารพธงชาติ และมารยาทในการนั่ง นักศึกษานั่งที่อยู่ในอาคารสำรวม เช่น การนั่งเก้าอี้ การนั่ง พับเพียบ และการนั่งคุกเข่า ส่วนมารยาทในการต้อนรับแขก นักศึกษากล่าวทักทายแขก นั่งสนทนากับแขกได้ ไม่ปล่อยให้แขกนั่งตามลำพัง และสามารถหาน้ำดื่มให้แขกรับประทานได้ เป็นต้น ส่วนมารยาทที่มีค่าระดับน้อย ได้แก่ มารยาทในการฟัง และมารยาทในการรับประทานอาหาร โดยสังเกตจากพฤติกรรมกรฟังของนักศึกษา ในชั่วโมงเรียน หรือการเข้าร่วมประชุม ยังมีการพูดคุยกันในเรื่องอื่น โดยไม่ตั้งใจฟังการบรรยายจากอาจารย์หรือ วิทยากร เป็นต้น ส่วนมารยาทในการรับประทานอาหารข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การสนทนากับคนอื่นใน ขณะที่มีอาหารอยู่ในปาก ซึ่งเป็นระดับที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยในการประชุมร่วมกัน กำหนดเกณฑ์ผ่าน จึงต้องการและเต็มใจให้มีการพัฒนามารยาทในการฟัง และมารยาทในการรับประทานอาหาร ของนักศึกษา

ผลการดำเนินงานในวงรอบที่ 2 หลังจากผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้พัฒนามารยาทในการฟังของ นักศึกษาไม่ได้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนกลยุทธ์ที่วางไว้ทั้งหมด คือผู้เกี่ยวข้องมีความพึง พึงพอใจต่อการพัฒนามารยาทในการฟัง และมารยาทในการรับประทานอาหาร โดยอยู่ในระดับมากที่สุดและ สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักศึกษาที่ดีขึ้น โดยสังเกตจากพฤติกรรมกรฟัง และมารยาทในการ รับประทานอาหารของนักศึกษา ในชั่วโมงเรียน หรือการเข้าร่วมประชุม ไม่มีการพูดคุยกันในเรื่องอื่น ตลอดจน โดยมีการตั้งใจฟังการบรรยายจากอาจารย์หรือวิทยากร เป็นต้น ส่วนมารยาทในการรับประทานอาหาร นักศึกษา

รู้จักการรอคิวในการเข้ารับประทานอาหาร การไม่ทำเสียงดังในขณะที่รับประทาน รู้มารยาทในการรับประทาน อาหารในงานเลี้ยง ไม่ควรพูดในขณะที่มีอาหารอยู่ในปาก ซึ่งนักศึกษาสามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนามารยาท ของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว ปรากฏว่าได้มีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย คือ ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย ผู้บริหารของมหาวิทยาลัย วิทยากร อาจารย์ ผู้ปกครองนักศึกษา ผู้นำชุมชน คณะกรรมการนักศึกษา หัวหน้าห้อง และนักศึกษา ได้มีส่วนร่วมทำให้การวิจัยเพื่อพัฒนามารยาทของนักศึกษา ดำเนินไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ ซึ่งนำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินพัฒนามารยาทของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว พบว่า มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต ยังไม่มีการนำเอาวิธีการพัฒนามารยาทของนักศึกษามาใช้ในมหาวิทยาลัย อาจารย์ดูแลนักศึกษาไม่ทั่วถึง จึงส่งผลกระทบต่อมารยาทของนักศึกษามีพฤติกรรมที่แสดงออกของนักศึกษา ตลอดทั้งอาจารย์ในมหาวิทยาลัยขาดการดูแลเอาใจใส่นักศึกษาอย่างจริงจังและเสมอต้นเสมอปลาย เนื่องจากจำนวนนักศึกษามีจำนวนมาก ในการดำเนินงานของอาจารย์ด้านระเบียบนักศึกษาไม่มีเอกภาพและแตกต่างกัน เพราะอาจารย์บางคนเข้มงวดต่อนักศึกษาเพื่อให้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบและข้อบังคับของมหาวิทยาลัย แต่ยังมีอาจารย์อีกหลายคนปล่อยปะละเลย จึงส่งผลให้นักศึกษาขาดความตระหนักที่จะพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น และบุคลิกลักษณะส่วนตัวของนักศึกษา เช่น นิสัย ความร่าเริงขบขัน และการคบหาเพื่อน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ให้นักศึกษามีพฤติกรรมเสี่ยงและมีปัญหาด้านมารยาทในด้านต่างๆ

จากเหตุผลดังกล่าว นักศึกษาควรได้รับการปรับปรุงและแก้ไข โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้พัฒนามารยาทของนักศึกษา สอดคล้องกับผลการศึกษาค้นคว้าของพระครู โสภณวิธาน (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร พบว่าปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาคือ การดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา 3 ด้านคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมโดยตรงและด้านบูรณาการกับการดำเนินชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน สอดคล้องกับผลการศึกษาค้นคว้าของ นฤมล จามรี (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อแก้ปัญหายุทธวิธีที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย โดยแบ่งการดำเนินงานเป็น 3 ขั้นตอน พบว่าขั้นตอนการสร้างความรู้ ความเข้าใจในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเมืองเชียงราย ได้จัดประชุมชี้แจงการดำเนินงาน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความรู้ ความเข้าใจในระดับมาก

2. แนวทางการพัฒนามารยาทของนักศึกษาวิทยาลัยสะหวันนะเขต

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตามแนวทางกลยุทธ์ในการพัฒนา 6 กิจกรรม ได้แก่ 1) การประชุมระดมสมอง 2) การอบรม 3) การประชุมปฏิบัติการ 4) การสอนสอดแทรกในวิชาเรียน 5) การใช้เทคนิคการเสริมแรง และ 6) การนิเทศติดตามและประเมินผล พบว่า ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ให้ความร่วมมือเข้าร่วมประชุมระดมสมองทั้งก่อนการปฏิบัติการ ระหว่างการปฏิบัติการ และหลังการปฏิบัติการ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระดมความคิดเห็นร่วมกันในการแก้ไขปัญหา และหาแนวทางในการพัฒนานักศึกษาให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ จัดประชุม

และอบรมให้ความรู้แก่นักศึกษาโดยคณะอาจารย์ในวิทยาลัย พระสงฆ์ และวิทยากรภายนอก มีการประชุม ปฏิบัติการเพื่อทบทวนบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ และกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย ขอความร่วมมืออาจารย์ผู้สอน ประจำวิชาในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดกิจกรรมการสอนแทรกเรื่องมารยาทในวิชาเรียน มีการกำหนดเทคนิค วิธีการ ขั้นตอนการดำเนินการ การนิเทศติดตามผล ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันนิเทศติดตาม และ ประเมินผลการดำเนินงานทุกกิจกรรมตามกลยุทธ์ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3. ผลการติดตามและประเมินผลการพัฒนามารยาทของนักศึกษา วิทยาลัยสหวันบริหารธุรกิจ แขวงสหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่าผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้มีการพัฒนามารยาท ของนักศึกษาวิทยาลัยสหวันบริหารธุรกิจ ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนกลยุทธ์ที่วางไว้ โดย ผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสามารถปรับเปลี่ยนในด้านต่างๆ ทั้ง 6 ด้านให้ดียิ่งขึ้น กล่าวคือ 1) นักศึกษาใช้คำพูดที่สุภาพมากขึ้น 2) การพูดคุยกันในเรื่องอื่นอยู่ที่ห้องเรียน หรือ ที่ประชุมลดน้อยลง 3) นักศึกษาเมื่อเดินกับผู้ใหญ่ ก็เดินในอาการสำรวม 4) การยืนเข้าแถวเคารพธงชาติมี ขั้นตอนในการปฏิบัติที่ถูกต้อง 5) การนั่งเก้าอี้ต่อหน้าผู้ใหญ่หรืออาจารย์อยู่ในอาการสำรวม 6) ขณะเดินไปและ กลับจากวิทยาลัยนักศึกษาสามารถแสดงออกโดยการไหว้อาจารย์ทั้งก่อนและกลับจากวิทยาลัย โดยเฉพาะเมื่อ พบบุคคลภายนอกเข้ามหาวิทยาลัยนักศึกษาจะทำความเคารพ โดยการยกมือไหว้ด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน นักศึกษารุ่นน้องรู้จักไหว้รุ่นพี่ ทุกคนรู้จักให้เกียรติซึ่งกัน เป็นต้น

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาค้นคว้าของ วัฒนา สุวรรณไตรย์ และประยูร บุญใช้ (2549, บทคัดย่อ) ได้วิจัยการพัฒนารูปแบบกิจกรรมพัฒนาจริยธรรมของ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) โดยใช้แนวทางกลยุทธ์ในการดำเนินงาน 6 กิจกรรม ได้แก่ 1) การประชุมระดมสมอง 2) การอบรม 3) การประชุมปฏิบัติการ 4) การสอนสอดแทรกในวิชาที่เรียน 5) การใช้ เทคนิคการเสริมแรง และ 6) การนิเทศติดตามและประเมินผล เพื่อพัฒนาให้นักศึกษามีมารยาทในการพูด มารยาทในการฟัง มารยาทในการทำความเคารพ มารยาทในการเดิน มารยาทในการยืน และมารยาทในการนั่ง ผลการวิจัยพบว่า ผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสามารถปรับเปลี่ยนใน ด้านต่างๆ ทั้ง 8 ด้านให้ดียิ่งขึ้น กล่าวคือ 1) นักศึกษาใช้คำพูดที่สุภาพมากขึ้น 2) การพูดคุยกันในเรื่องอื่นอยู่ที่ ห้องเรียน หรือ ที่ประชุมลดน้อยลง 3) นักศึกษาเมื่อเดินสนทนากับผู้ใหญ่ก็เดินในอาการสำรวม 4) การยืนเข้าแถว เคารพธงชาติมีขั้นตอนในการปฏิบัติที่ถูกต้อง 5) การนั่งเก้าอี้ต่อหน้าผู้ใหญ่หรืออาจารย์อยู่ในอาการสำรวม 6) ขณะเดินไปและกลับจากวิทยาลัยนักศึกษาสามารถแสดงออกโดยการไหว้อาจารย์ทั้งก่อนและกลับจาก วิทยาลัยด้วยความกระตือรือร้นอย่างเต็มใจ 7) รู้จักการรอคอยในการรับประทานอาหาร มีมารยาทที่ดีใน การรับประทานอาหาร และ 8) สามารถแสดงออกในการต้อนรับแขกตามประเพณี วัฒนธรรมของชาติได้อย่าง น่าชื่นชม และเป็นแบบอย่างที่ดีได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงาน และส่งเสริมการทำกิจกรรมของอาจารย์ประจำวิชา และอาจารย์ที่ปรึกษา โดยเฉพาะเรื่องการพัฒนา มารยาท เพราะนักศึกษาต้องเป็นตัวอย่างที่ดีของเยาวชนในการ ประพฤติปฏิบัติตน

1.2 ควรมีการประสานความร่วมมือในการพัฒนามารยาทของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

1.3 มีการดำเนินการร่วมกันในการพัฒนามารยาทของนักศึกษา ระหว่าง สถาบันการศึกษา ครอบครัว และสังคมสังคมให้แก่อนุชนรุ่นใหม่

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 หน่วยงานคุ้มครอง ดูแลนักศึกษาของมหาวิทยาลัยควรจัดโครงการและกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนามารยาทให้กับนักศึกษาทุกคณะ

2.2 ควรสนับสนุนให้องค์กรภาครัฐและเอกชน ชุมชน บ้าน วัด และสถาบันอุดมศึกษา มีความตระหนัก และร่วมมือกันปลูกฝังมารยาทในตนเองให้กับนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ สปป. ลาว. (2551). กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่ง สปป. ลาว. สำเนาเอกสาร กระทรวงศึกษาธิการ. (1998). วัฒนธรรมสังคมลาว. โรงพิมพ์แห่งรัฐ เวียงจันทน์ศูนย์พัฒนาครู.

นครหลวงเวียงจันทน์.

นฤมล จามรี. (2547). การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนเมืองเชียงทราย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เชียงราย : สถาบันราชภัฏเชียงราย.

พระครูนิริฐวิริยคุณ (โพธิวิชัย) (2549). สภาพการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของนักเรียน การกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ลำปาง : มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

พระครูโสภาสวिरคุณ. (2547). ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วัฒนา สุวรรณไตรย์ และประยูร บุญใช้. (2549). การพัฒนารูปแบบกิจกรรมพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี). วันที่ค้นข้อมูล 8 มีนาคม 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.moralcenter.ro.th>.

Grandmont, Richard. (2002) "The Implementation and Utilization of Democratic Discipline as an Approach to Classroom Management : A Case Study" Dissertation Abstracts International. 51 (3) : 1345-A.

Hoden, (2002). Geradine Study of Character Education : Urban Elementary Teachers' Perceptions of their Beliefs and practices, Dissertation Abstracts International. 63 (04) : 1433-A ; October. <http://eclqssnet.kku.ac.th>, (7 ตุลาคม 2557)

Juwell, paul. (2001) "Mcasurting Moral Development Feeling, Thinking and doing," Dissertation Abstracts International. 9 (03) : 646 ; January.

Kemmis and McTaggart. (1991) R. Action Research: A Short Modern History. Deakin University Press : Geelong.; July.

Raymond. (2001). "Garry W. The Academic Impact of Infusing character Education into the curriculum," Digital Dissertations-Full Citation & Abstracts. 62 (03) : 903 ; September.

Stern, Kral Andrew. (2003). "Family Structure and Discipline Problems at the Middle School Level," Dissertation Abstracts International. 63(09) : 3382-A ; March .